

Rookverbod

Inspectieresultaten 2019

Deze factsheet beschrijft de resultaten van het toezicht op naleving van het rookverbod in 2019.

De NVWA houdt toezicht op de naleving van de rookverboden. Jaarlijks worden controles uitgevoerd om na te gaan of de regels rondom het rookverbod worden nageleefd. Bij overtreding van de regels wordt handhavend opgetreden.

De focus van het toezicht lag in 2019, evenals de afgelopen jaren, op de cafés en discotheken. Uit naleefonderzoek bleek dat de naleving in deze

sector achterbleef. Andere risicosectoren waren de evenementen/festivals en de shishalounges. Daarnaast zijn er rookcontroles uitgevoerd, onder andere naar aanleiding van meldingen, in andere sectoren.

In deze factsheet worden de resultaten van de in 2019 uitgevoerde rookcontroles weergegeven en toegelicht.

Achtergrond

Jaarlijks overlijden circa 20.000 mensen aan de gevolgen van (actief) roken en enige honderden mensen aan de gevolgen van meeroken. Het gaat daarbij om een vermijdbare doodsoorzaak. Daarnaast leidt meeroken tot vele gezondheidsaandoeningen en daarmee verband houdende zorgkosten. De [Tabaks- en rookwarenwet](#) heeft als doel de gezondheid van de niet-roker te beschermen en het roken, vooral onder minderjarigen, te ontmoedigen.

Rookverboden

Op de werkplek, in horecabedrijven en in openbare gebouwen en ruimtes, zoals ziekenhuizen, concertzalen en luchthavens geldt al jaren een rookverbod. De beheerder van het gebouw of de inrichting moet het rookverbod instellen, aanduiden en handhaven. Uitgezonderd van het rookverbod zijn de aangewezen rookruimtes en in de horeca de terrassen, mits deze aan de eisen voldoen. Als gevolg van de uitspraak van de Hoge Raad van 27 september 2019 zijn rookruimtes in de horeca niet meer toegestaan. Horecabedrijven hebben tot 1 april 2020 de tijd gekregen hun bedrijf, indien nodig, aan te passen. De rookruimtes in openbare gebouwen worden per 2021 verboden en in bedrijven per 2022.

Risicogericht toezicht NVWA

De NVWA houdt toezicht op de naleving van het rookverbod. Dit toezicht richt zich zoveel mogelijk op de risicosectoren, oftewel de sectoren en locaties waar de naleving achterblijft. Om te bepalen welke sectoren dit zijn, is onderzoek verricht door onderzoeksbureau Breuer & IntraVal¹. Uit deze onderzoeken is gebleken dat de naleving bij restaurants kort na de invoering van het rookverbod al hoog was en de naleving bij cafés en discotheken achterbleef. De focus van het toezicht ligt de afgelopen jaren dan ook op deze categorie horecabedrijven. Naast de nalevingsonderzoeken geven burgermeldingen ook richting aan het risicogerichte toezicht.

¹ Breuer & IntraVal, onderzoek en advies, Inventarisatie naleefniveau rookvrije horeca najaar 2017

Werkwijze

De NVWA houdt risicogericht toezicht op naleving van het rookverbod in voornamelijk niet-bereidende horeca (cafés, shishalounges, discotheken en eetcafés die later op de avond overwegend een caféfunctie hebben). Hiertoe worden gericht horecagelegenheden geïnspecteerd. De controles worden uitgevoerd op momenten waarop verwacht wordt dat het rookverbod niet wordt nageleefd (tijdstippen met veel aanwezige bezoekers, later op de avond en in het weekend).

Daarnaast worden er ook risicogerichte rookcontroles uitgevoerd op evenementen en festivals. In 2019 heeft er een specifieke handhavingsactie plaatsgevonden bij grote muziekfestivals. Voorafgaand aan de controles is contact opgenomen met de festivalorganisatie om na te gaan welke maatregelen zijn genomen om overtreding van het rookverbod tijdens het festival te voorkomen. Daarnaast hebben de brancheorganisaties hun leden voorgelicht over de regels en best-practices.

Naast het risicogerichte toezicht wordt het rookverbod ook additioneel meegenomen bij controles op de voedselveiligheid, in de horeca en andere levensmiddelenbedrijven. Verder wordt het rookverbod gecontroleerd naar aanleiding van meldingen en tips van werknemers en burgers. Deze meldingen kunnen betrekking hebben op het rookverbod in de horeca, maar ook op andere rookverboden bij voor publiek toegankelijke locaties (zoals openbare gebouwen) en op werkplekken.

Indien tijdens een rookcontrole een overtreding wordt geconstateerd, wordt handhavend opgetreden. Afhankelijk van de ernst van de overtreding en eventuele recidive volgt een boete of een schriftelijke waarschuwing.

Resultaten

In 2019 zijn er in totaal 15.930 rookcontroles uitgevoerd. Het betreft zowel 1e inspecties als herinspecties. Er zijn 2.121 controles in cafés/discotheken en 13.344 in onder andere restaurants, shoarmabedrijven en cafetaria's uitgevoerd. Daarnaast zijn er 32 grote muziekfestivals gecontroleerd op de naleving van het rookverbod en zijn er 433 rookcontroles uitgevoerd bij andere bedrijven dan horeca.

soort controle	aantal
Horeca - risicogerichte controles	2.121
Horeca - additioneel	13.344
Evenement	32
Andere bedrijfscategorieën	433
Totaal	15.930

Horeca - risicogericht

In 2019 zijn bij horecabedrijven 2.121 risicogerichte inspecties uitgevoerd. Bij deze bedrijven zijn in totaal 659 (31%) maatregelen opgelegd. Het gaat om 560 boetes (26%) en 99 schriftelijke waarschuwingen (5%).

Shishalounges

Vanwege populariteit van waterpijpcafés (ook wel shishalounges) worden de resultaten van deze bedrijven uitgelicht. De inspecties bij deze horecagelegenheden zijn onderdeel van de 2.121 risicogerichte inspecties.

Bij het roken van waterpijpen kunnen 2 producttypen worden gerookt: waterpijpproducten met tabak en waterpijpproducten zonder tabak (zoals kruiden- en/of vruchtenmengsels). Het roken van het 1e type valt onder het rookverbod, het roken van het 2e type niet. Bij de inspecties is door monsternamen vastgesteld welk type product in de waterpijpen wordt gerookt.

Tegen het roken van producten zonder tabak is niet opgetreden, omdat dit niet onder het rookverbod valt. In totaal zijn er 266 (her)inspecties bij shishaverstrekkende (horeca)bedrijven uitgevoerd. Hierbij zijn 106 (40%) maatregelen opgemaakt: 100 (38%) boetes en 6 (2%) schriftelijke waarschuwingen.

Horeca - additioneel

Naast de risicogerichte controles is bij 13.344 horecabedrijven de naleving van het rookverbod, additioneel, gecontroleerd (tijdens inspecties in het kader van de voedselveiligheid). Bij deze inspecties zijn 227 (1,7%) maatregelen opgelegd: 148 (1,1%) boetes en 79 (0,6%) schriftelijke waarschuwingen.

Evenementen

In 2019 zijn 32 inspecties op met name grote festivals uitgevoerd. Daarbij zijn 19 maatregelen (59%) opgemaakt; 18 boetes (56%) en 1 schriftelijke waarschuwing (3%).

Nagenoeg alle festivals hadden het rookverbod ingesteld en aangeduid. Knelpunt vormde de handhaving door de organisator gedurende het festival.

Andere bedrijfscategorieën

Naast de voorgaande inspecties is bij 433 andere inspecties, bij andere bedrijfscategorieën dan horeca, het rookverbod gecontroleerd.

De naleving van het rookverbod werd gecontroleerd vanwege een melding of omdat er tijdens een inspectie met een andere aanleiding een overtreding van het rookverbod werd waargenomen (heterdaadsituatie). Bij deze inspecties zijn 144 (33%) maatregelen opgelegd: 105 (24%) boetes en 39 (9%) schriftelijke waarschuwingen.

Conclusie

In 2019 heeft de NVWA in totaal 15.930 rookcontroles uitgevoerd en zij heeft daarbij 1.049 (7%) maatregelen opgelegd. Deze rookcontroles zijn uitgevoerd in de horeca (waaronder shishalounges), op evenementen en bij andere bedrijfscategorieën.

Bij cafés, discotheken, en eetcafés met een caféfunctie zijn 2.121 risicogerichte inspecties uitgevoerd, waarbij 659 maatregelen zijn opgelegd (31%), 560 boetes (26%) en 99 (5%) schriftelijke waarschuwingen. Het maatregelpercentage was het hoogst bij de shishalounges (40%).

Daarnaast zijn er 32 grote muziekfestivals gecontroleerd. Hierbij zijn 18 boetes en 1 schriftelijke waarschuwing opgemaakt. Hoewel nagenoeg alle gecontroleerde festivalorganisatoren het rookverbod instellen en aanduiden, blijft de handhaving door de organisator tijdens het festival het grootste knelpunt, waardoor de festivaltenten niet rookvrij zijn.

In 2020 wordt het risicogerichte toezicht voortgezet, waaronder het toezicht op het verbod op rookruimtes in de horeca.

Bijlage

Tabel 1: uitgevoerde rookcontroles in 2019

Soort controle	Inspecties	RvB	SW	MTR	%RvB	%SW	%MTR
Horeca – risicogericht	2.121	560	99	659	26	5	31
Horeca – additioneel	13.344	148	79	227	1,1	0,6	1,7
Evenement	32	18	1	19	56	3	59
Andere bedrijfs-categorieën	433	105	39	144	24	9	33
Totaal	15.930	831	218	1.049	5	1	7

RvB = rapport van bevindingen (boete)

SW = schriftelijke waarschuwing

MTR = totaal aan maatregelen (RvB en SW)